శ్రీ బెహరా వెంకట సుబ్బారావు

వెక్కు బడి

తండ్రి ఆఫీసునుంచి వచ్చి వీధి వరండాలో సైకిలుకి స్టాండు వేస్తూంటే గబగబా పరుగెత్తుకుని వెళ్ళింది మూడు సంవత్సరాల రోహిణి.

"నాన్నగారూ ! నా పట్టీలు చూడండి!" అంది మురిసి పోతూ. కూతురి మాటలు విన్పించుకోని భాస్కరం తిన్నగా తన గదిలోకి వెళ్ళి వాలు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. తండ్రి వెనుకనే గదిలోకి వెళ్ళింది రోహిణి గబగబా అడుగులు వేసు కుంటూ. పట్టీలకున్న మువ్వలు సవ్వడి చేస్తూంటే రోహిణి ఆనందానికి హద్దుల్లేవు. తండ్రి కెదురుగా నిలబడి కుడి పాదాన్ని పైకెత్తి చూపిస్తూ

"అమ్మ పట్టీలు చేయించింది!" అంది ఉత్సాహంగా.

ఆ పట్టీలను చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు భాస్కరం, కూతుర్ని వడిలో కూర్చుండ బెట్టుకొని పట్టీలను సవరిస్తూ అడిగాడు "ఎప్పుడు చేయించింది!" అని.

"నేనూ అమ్మా సాయంత్రంపాపుకెళ్ళితెచ్చుకున్నాం. అక్కడ నెక్లెసులూ, గొలుసులూ, ఉంగరాలూ చాలా వున్నాయ్ నాన్నగారూ! నాకూ ఒక గొలుసుకొనరూ!" గారాలు పోయింది రోహిణి.

"పాత వెండిచ్చి పట్టీలు చేయించాను!బావున్నాయా?" కాఫీగ్లాసుతో గదిలో ప్రవేశిస్తూ అడిగింది భాస్కరం భార్య పార్వతి.

"పాత వెండా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

కోడలు వెనుకనే వస్తూ జవాబిచ్చింది భాస్కరం తల్లి అనసూయమ్మ.

"దాని తమ్ముడు పెళ్ళికి వచ్చిన వుత్తర జంజాలూ దొంగ వేలంగిన్నీ అవీ యిచ్చి చేయించిది బాబూ! ఎదురుమే దింటి ప్లీడరు గారమ్మాయి పట్టీలు చేయించుకొన్న దగ్గర నుంచీ నీకూతురు ఒకటే పేచీ పట్టీలు కావాలని! నేనే చేయించమన్నా!"

గొంగ వేలాంగిన్నీ వుత్తరజంజాలూ కల్సి రెండు తులాలు కూడా వుండవ్. పట్టీలు చూస్తే నాలుగు తులాలుంటాయ్! భాస్కరానికి అనుమానం తీరలేదు. అదే అడిగాడు.

"ఆ రెండు కలిస్తే తులంన్నర కూడా వుండవు కదమ్మా!" అన్నాడు.

"మీ నాన్నగారి వుద్దరిణి కూడా వేసాం!" అని భార్య చెప్పడంతో చీకాకు వేసింది భాస్కరానికి. అసమ్మతిగా ఆగ్రహంగా కొడుకు, కోడల్ని చూస్తుంటే సర్ది చెప్పాలనుకొంది అనసూయమ్మ.

"నేనే అలా చెయ్యమన్నా బాబూ! ఉద్దరిణి అక్కడా అక్కడా పడేస్తే కొన్నాళ్ళకి మర్చి పోతాం! పోయినా కూడా తెలీదు! వెండి ధర మండి పోతోంది! పిల్ల సరదా తీరుతుంది!

"నాన్నగారి జ్ఞాపకచిహ్నంగా అదొక్కటే మిగిలిందమ్మా! ఇలా చేస్తారనుకోలేదు!"

భర్త చీకాకు పార్వతికి కోపం తెప్పించింది.

"అక్కడా అక్కడా దొర్లుతోంది, పోతుంది అని మీ అమ్మగారు చేయించ మంటేనే చేయించా! అంతేగానీ మీ అమ్మాయి సింగారం కోసం కాదు!"

చురచురలాడింది.

"అది కాదు పార్వతీ! నన్నడిగితే డబ్బిచ్చే వాడ్ని కదా! అనవసరంగా దాన్ని చెరిపించి పాడుచేశారు! దాన్ని చూసినప్పుడల్లా నాన్నగారు జ్ఞాపకాన్కి వచ్చేవారు!"

"నీ తండ్రి జ్ఞాపకాన్కి రావాలంటే అవుద్దరిణే వుండా ల్రా ! పెద్ద ఫోటో గదిలో పెట్టుకొన్నావ్ చాలదూ ! నేనే అలా చెయ్యమన్నా ! పార్వతినేమీ అనకు !" కొడుకుని శాంతపర్చాలని ప్రయత్నించింది అనసూయమ్మ.

"పదితులాల పంచపాత్రను చెరిపించిమేనల్లుని? అన్న ప్రాసనకి వెండిగిన్నె చేయించినప్పుడు ఏమీ అనలేదు ! బోడి చెంచాకు యింత రభస చేస్తారనుకోలేదు. ఆర్నెల్ల బట్టీ పట్టు పరికిణీ కావాలని పేచీ పెడ్తూంటే కుట్టించలేదుగానీ పందరూపాయిలు పెట్టి పట్టీలు చేయిస్తా రట !" భర్తమీద విరుచుకుపడింది పార్వతి. సహనంతో మౌనం వహించాడు భాస్కరం.

అవును ! పార్వతి అన్న మాట నిజమే ! దెప్పుగా అంది కాబట్టి సహించలేకుండా వున్నాడు. ఆగ్రహం వస్తోంది తన కొడుక్కి అన్నప్రాసన ముహూర్తం పెట్టి అకస్మాత్తుగా రమ్మని ఆహ్వానించింది చెల్లెలు. ఆమెకు ముగ్గురాడ పిల్లల తర్వాత కొడుకు పుట్టాడు. తనకెప్పుడూ డబ్బుకిబ్బందే ! నలుగురు పిల్లల్తో చిన్న జీతంతో సంసారం చేయాలి. ఆ రోజు ఏమి చేయాలో తోచక ఆలోచిస్తూ వుంటే తల్లే సూచించింది.

"బాబూ ఆలోచనెందుకు? నీ చెల్లెలు తన కొడుక్కి మీ నాన్నగారి పేరు పెట్టుకొంది. మీ నాన్నగారి సంపాదన ఆ వెండి పంచపాత్రా వుద్దరణీ మిగిలాయ్. పంచ పాత్ర పది తులాలుంటుంది. దాన్ని చెరిపించి వెండిగిన్నె చేయించి చదివించు. తన మనవడికి తన ఆర్జన ముట్టిందని మీ నాన్న గారి ఆత్మ సంతోషిస్తుంది. మనవడు పుడ్తే వెండి కంచం చేయిస్తానని మీ నాన్నగారు నీ చెల్లిల్తో అనేవారు. వెండి గిన్నైనా యిచ్చి తృప్తి పడదాం !"

అప్పుచేసి ఏదైనా చేయాలనుకొన్న భాస్కరానికి తల్లి సూచన నచ్చింది. పంచపాత్రని చెరిపించాడు. సకుటుంబంగా వెళ్ళి నలుగురిలోనూ ఘనంగా వెండిగిన్నె చదివించాడు. రోహిణి తండ్రి ఒడిలోంచి దిగి కుర్చీచుట్టూ తిరిగి "నాన్నగారూ పట్టీలు బాగులేవా? ఘల్లుఘల్లుమంటున్నాయ్. అడిగింది అమాయకంగా. భాస్కరం పెదవిపై చిరునవ్వు తొణికిన లాడ్డంతో అత్తా కోడళ్ళ మనసులు తేలిక పడ్డాయ్.

"చాలా బావున్నాయ్ తల్లీ !" అంటూ కూతుర్ని తిరిగి వడిలోకి తీసుకున్నాడు భాస్కరం.

❖ ❖ ❖

రాత్రి భోజనానికి పీటమీద కూర్చొని

"అమ్మా !" తల్లిని కేకేశాడు భాస్కరం.

"రోహిణిని నిద్రపుచ్చుతున్నారు !" భర్తకు అన్నం వడ్డిస్తూ చెప్పింది పార్వతి.

"ఏం బాబూ పిల్చావా!" వంటింట్లో ప్రవేశిస్తూ అడిగింది అనసూయమ్మ.

"అవునమ్మా! రోహిణి పడుకుందా?"

తనయుని పక్కనే కూర్చొని "పడుకొందిరా ! దానిది అచ్చం నీ పోలికే! పడుకొనే ముందు కథ చెప్పమని పేచీ పెడ్తుంది. తీరా మొదలు పెట్టేసరికి నిద్రపోతుంది!" అంది.

"వచ్చే వద్నాలుగో తారీఖున తిరుపతి ప్రయాణం పెట్టానమ్మా" చెప్పాడు భాస్కరం.

"చాలా సంతోషం బాబూ! పెద్ద కొడుకు పుట్టినప్పుడు మొక్కుకొన్న మొక్కు! వాడికి పదిహేనేళ్ళొచ్చాయి! చాలా ఆలస్యం చేసావ్! నలుగురు పిల్లల తండ్రి వయ్యావ్. ఇంత సంసారంతో వెళ్ళి మొక్కు తీర్చుకోవాలంటే ఎంత ఖర్చు! వడ్డీతో సహా తన మొక్కు తీర్చుకొనేలా చేస్తాడా వడ్డి కాసుల వాడు! డబ్బుకి డబ్బు వడ్డీ అయితే సంతానానికి సంతానం వడ్డీ! పోనీ యిప్పటికైనా ఆ ఏడుకొండల వానికి అనుగ్రహం కల్గింది!" సంతోషించింది అనసూయమ్మ.

మొక్కులు తీర్చుకొనే శక్తి లేనప్పుడు మొక్కుకోవడం మానుకోవాలి!"

వ్యాఖ్యానించింది పార్వతి. కోడలు మాటలు అనసూయమ్మను చీకాకు పెట్టాయ్.

"అదేమిటమ్మా అలా అంటావ్! ఆ భగవద్దర్శనం ప్రాప్తం అయ్యే ఘడియ వచ్చేవరకూ మనం ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా ఏదో ఒక అటంకం వస్తూనే వుంటుంది!" అంది.

"మన ప్రయాణానికి బెర్తులు కూడా రిజర్వు చేయించానమ్మా!" చెప్పాడు భాస్కరం.

"చాలా మంచి పని చేసావ్ బాబూ! మూర్తిబాబు పెళ్ళాం మళ్ళీ నెల తప్పిందట! చంకలో పిల్లాడితో చేసుకోలేక పోతుందిట. ప్లీడరుగారి పెద్దమ్మాయి పెద్దాపురం నుంచి నిన్ననే వచ్చింది. చెప్పింది. మీరు తిరిగి వచ్చేవరకూ మూర్తిబాబు దగ్గరుంటా. దారిలో సామర్లకోటలో నన్ను దింపెయ్. స్టేషన్కు రమ్మని నీ తమ్మునికి ఉత్తరం రాయి!"

"లేదమ్మా! నీక్కూడా టికెట్ రిజర్వు చేయించా! మనం అందరమూ కల్సి అలా కన్యాకుమారి వరకూ వెళదాం!"

భర్త మాటలకి ఆనందం పొందింది పార్వతి. అమితానందం పొందింది అనసూయమ్మ.

"అవునత్తయ్యగారూ! మీరుకూడా రావాలి!" అంది పార్వతి. కొడుకూ కోడలూ ప్రేమాను రాగాల్తో ఆహ్వానిస్తుంటే ఆనందార్ణవంలో మునిగి తేలింది అనసూయమ్మ. అయినా మొహమాట పడింది.

"ఎందుకు బాబూ! మనిషికి మనిషి తోడైతే బోలెడు ఖర్చు! మీరెళ్ళి రండి! ఆ భగవదనుగ్రహం నాకింకా కల్గలేదు!"

"లేదమ్మా! నువ్వూ రావాలి! యాత్రాస్థలాలను చూడ్డానికి వెళ్ళినప్పుడైనా రైలు ఖర్చుల్ని నాలుగేళ్ళకో సారి ప్రభుత్వం భరిస్తుంది.... పై ఖర్చులు పెట్టుకొంటే చాలు! ఈ సంసారం, ఖర్చులూ ఇబ్బందులూ ఎప్పుడూ వుండేవే! అందరమూ కల్సి వెళదాం! కాదనకు!" పట్టు బట్టాడు భాస్కరం.

"మీరు నచ్చి తీరాలత్తయ్యగారూ! పిల్లల్తో నేను సాగలేను! కావేరిలో పుష్కర స్నానం చేద్దాం!" అంది పార్వతి.

కొడుకూ కోడలూ దైవ దర్శనానికి రమ్మని ఆప్యాయంగా ఆహ్వానిస్తూంటే వారి అనురాగానికి ముగ్ధురాలైంది అనసూయమ్మ. కానీ మరుక్షణంలో ఆమె మొహం వివర్ణమైంది. తన భర్త ఏడుకొండలవాని దర్శనం చేసుకొంటానని యిరవై సంవత్సరాల క్రితం మొక్కు కొన్నాడు- ఆ మొక్కు చెల్లకుండానే అతని కాలం చెల్లింది. భర్తతో పసుపు కుంకుమతో ఆ భగవంతుని దర్శించే మహా భాగ్యం తనకుదక్కలేదు. కష్టసుఖాల్లో పాలుపంచుకుంటూ ముప్ఫయి అయిదు సంవత్సరాలు కల్సి జీవించిన భర్త తనను ఏకాకిని చేసి వెళ్ళిపోయాడు. ముత్తైదువుగా భర్తకన్నా ముందు పోయే భాగ్యం ప్రసాదించమని అనునిత్యం ఆ భగవంతుని ప్రార్థించేది. తన మొర వినలేదా వెంకటేశ్వరుడు ఇప్పుడు ఒంటరిగా దైవ దర్శనానికి వెళ్ళాలి. ఆమె కళ్ళు చెమర్చాయి.... ఎదురుగా భర్త లీలగా కన్పించి "వెళ్ళిరా!" అని అనుజ్ఞ యిచ్చినట్లు తోచింది. కొంగుతో కళ్ళు తుడుచుకొంది.

"ఏమ్మా? అలావున్నావేం?" కంగారుగా అడిగాడు భాస్కరం.

"చెప్పండత్తయ్యా, ఏమిటలా అయిపోయారు?"

ఆతృతగా అడిగింది పార్వతి.

"ఏం లేదమ్మా! మీ మావగారికొకప్పుడు పెద్ద జబ్బు చేసింది. తిరుపతి వచ్చి నీ దర్శనం చేసుకొంటామని అనాడు మొక్కుకొన్నాం. ఆ మొక్కుతీరకుండానే తన తనువు చాలించు కొన్నారు మీ మావగారు! వారులేకుండా యిలా వంటరిగా వెళ్ళాల్సి వస్తుందని ఎప్పుడూ ఊహించుకోలేదమ్మా."

దుఃఖాన్ని అపుకోలేక పోయింది ఆమె.

ఆమె పరిస్థితికి ఆ యిద్దరూ బాధపడ్డారు.

"అవునమ్మా! నీ వన్నట్లు నాన్నగారికి భగవదను

గ్రహం కలుగలేమ. మనం ఏం చేయగలం!"

"ఇతర ఆలోచనలు పెట్టుకొని మనసు పాడు చేసు కోకండత్తయ్యా. మీరు కూడా వచ్చి తీరాల్సిందే. మావగా రెప్పుడో భగవంతుని సన్నిధిని చేరుకొన్నారు! ఊరడిం చాలని ప్రయత్నించింది పార్వతి.

"నువ్వు రాకపోతే ప్రయాణం మానేస్తాం." అని కొడుకు అనడంతో

"సరే బాబూ! అలాగే వెళదాం!" అని అనసూయమ్మ అనడంతో ఆ దంపతులు తృప్తి పడ్డారు.

❖ ❖ ❖

ప్రయాణం మూడురోజులుండనగా ఆ యింట్లో హడా విడి ఎక్కువకాసాగింది. దారిలో తినడానికి పూరీలూ, జంతి కలూ, చేగోడీలూ చేశారు అత్తా కోడళ్ళు. పిల్లల హడావిడి మరీ ఎక్కువైంది. తమ స్నేహితులందరితోనూ చెప్పి వచ్చారు. మర్నాడుదయం ప్రయాణం.సామాన్లూ బట్టలూ సర్దుకోవడం అయింది. సామాన్ల సంఖ్య అతి తక్కు వగా వుండాలని భాస్కరం ఎంత హెచ్చరించినా తగ్గ లేదు. సర్దిందే మళ్ళీ సర్దడం........ఆ రాత్రి మూలనున్న కర్రపెట్టిని ముందుకు లాగి అందులోని సామాన్లని ఒక్కొక్కటీ బయటకు తీసి వెతకడం ప్రారంభించాడు భాస్కరం. తాను వెతుకుతున్న వస్తువు ఎక్కడా కనబడక పోవడంతో సామాన్లన్నింటిని చిందరవందరచేసాడు. చీకాకు ఎక్కువైంది.

"ఏవిటండీ సామాన్లన్నీ అలా బయట పారేస్తు న్నారు. మళ్ళీ ఎవరు సర్దుతారు?" గదిలో ప్రవేశిస్తూ విసుక్కొంది పార్వతి. భర్త మాట్లాడకపోవడంతో

"ఏం కావాలండి? " మళ్ళీ అడిగింది.

మొహానికి పట్టిన చెమటను పైమీది తువ్వాల్తో తుడుచు కొన్నాడు భాస్కరం.

"నాన్నగారి తిరుపతి మొక్కు వెండికడియం వుండాలి! కనబడ్డం లేదు!" అన్నాడు.

భర్త మాటలకి గతుక్కుమంది పార్వతి.

"అదా!" అని ఆగింది.

తలెత్తి భార్య వంక చూసాడు భాస్కరం.

"తీసావా?"

"ఆ!"

"ఏది? ఎక్కడపెట్టావ్? ఇలాతే! హుండీలో వేయాలి!" లేచి నుంచున్నాడు భాస్కరం.

"లేదు!" అంది పాలిగా.

భార్య జవాబుకి గతుక్కుమన్నాడు.

"లేదా? ఏమైంది?"

"నాలుగు తులాలైనా వుంటే బాగుండదని అందరూ అంటే దాన్నికూడా చేరపించి మన రోహిణి పట్టీలుమీద వేసా నండి!" నానుస్తూ భయంగా చెప్పింది.

నిశ్చేష్టుడయ్యాడు భాస్కరం.

❖ ❖ ❖

భాస్కరం తండ్రి పార్థసారధిగారు ఎలిమెంటరీ స్కూలు హెడ్మాష్టరు. నలుగురు మగపిల్లలూ యిద్దరాడ పిల్లలూ సంతానం. పెద్దవాడు భాస్కరం. ఆ రోజుల్లో పార్థ సారధిగారి జీతం వంద రూపాయలకి మించి వుండేది కాదు. సంసారం గడవడం కష్టంగా వుండేది. అయిదు మైళ్ళ దూరంలో వున్న తుని హైస్కూల్లో పిల్లల్ని చదివించారు. భాస్కరం మంచి మార్కుల్తో ఎస్సెల్సీ పాసయ్యాడు. కాలే జీలో చేరుతానన్నాడు. తండ్రి వద్దన్నాడు. ఆర్థిక పరిస్థితి బాగులేదన్నారు. కాలేజీలో చేరుతానని రెండు నెలలు పేచీ పెట్టాడు భాస్కరం. నాన్నగారు మరో రెండు సంవత్సరాల్లో

రిటైర్ కాబోతున్నారనీ తన కాలేజీ చదువు పూర్తికాదనీ, మధ్యలో ఆపేయాల్సి వస్తుందనీ తండ్రి రిటైర్ అయే లోగా వుద్యోగం సంపాదించుకొని సంసారాన్ని ఈడ్చే బాధ్యత చేపట్టాలనీ నచ్చ చెప్పింది తల్లి. తన కోరికను చంపుకొని వుద్యోగాన్వేషణ ప్రారంభించాడు భాస్కరం. పెద్ద మార్కులతో పాసవడంవల్ల టెలిగ్రాఫ్ డిపార్టుమెంటులో ఏ కష్టం లేకుండా గుమాస్తావుద్యోగం లభించింది. భాస్కరం వుద్యోగంలోచేరిన సంవత్సరానికే తండ్రిరిటైర్ అయ్యాడు. ఆ సంసారాన్ని పోషించే బాధ్యత భాస్కరంమీద పడింది. సర్వీసులో వుండగానే పెద్ద కూతురికి పెళ్ళి చేశారు పార్థసారధిగారు. ఆఖరున అమ్మాయి పుట్టింది. ఆమె పెళ్ళికి అంత తొందరలేకపోయినా ఆ పెళ్ళి జరిపించే బాధ్యత భాస్కరానిదే. అందరూ విశాఖపట్నం చేరుకొన్నారు. కాలేజీవున్న పట్నంకాబట్టితమ్ముళ్ళకి కాలేజీ చదువులు చెప్పించాడు. వాళ్ళందరికీ ఉద్యోగాలయ్యాయ్. ఆఖరి చెల్లికి అన్నదమ్ములంతా సమిష్టిగా పెళ్ళి చేసారు. ఇప్పుడు ఎవరి సంసారాలు వాళ్ళవి. విశాఖపట్నం వెళ్ళిన సంవత్సరానికే పార్థసారధిగారు పోయారు. పెద్దబ్బాయి పెళ్ళి మాత్రమే చూడగలిగారు.

అందర్నీ ప్రయోజకుల్ని చేసే సరికి భాస్కరానికి సగం సర్వీసు అయింది. నలుగురు పిల్లలు పుట్టారు. ఆర్థిక స్థితి ఛిధ్వాన్నం అయింది.

అతనికి బాగా గుర్తు...తండ్రికి టైఫాయిడ్ వచ్చింది. గ్గింది. మళ్ళీ తిరగ బెట్టింది. బ్రతుకుతాడన్న ఆశలేదు డాక్టరు కూడా పెదవి విరిచారు. అప్పుడు తల్లి మ్రొక్కు కొంది, భర్తతో తిరుపతి వచ్చి నీ దర్శనం చేసు కొంటానని. భర్తకు కుడిచేతికి వెండి కడియం వేయించింది. తానే వెళ్ళి చేయించి తెచ్చాడు. అప్పుడు తనకిపదిహేను సంవత్సరాలు. వారి మొరాలకించాడు ఏడుకొండలవాడు. పార్థసారధిగారు బతికి బయటపడ్డారు. తండ్రిచేతిని కడియం అలాగే వుండి పోయింది. మ్రొక్కు చెల్లించుకొనే శక్తి లేక పోయింది.

భాస్కరం పినమామగార్కి మద్రాసులో వుద్యోగం. పెళ్ళయిన కొత్తలో పండక్కిరమ్మని ఆహ్వానించారు. భార్యతో బయలుదేర్తూ, తల్లినీతండ్రినీ కూడారమ్మన్నాడు. అక్కడికి తిరుపతి దగ్గరేకాబట్టి మ్రొక్కు తీర్చుకోవచ్చు నన్నాడు.

"కొత్త దంపతులు! మీతో మేం ఎందుకు? హాయిగా మద్రాసూ అవీ తిరిగి రండి! మరోసారి వెళ్దాం." అన్నారు పార్థసారధిగారు. తల్లిని బతిమాలాడు భాస్కరం.ఆమెకూడా అలానే అంది. ఆనాడు అవకాశాన్ని చేజేతులావదులు కొన్నారు. ఆయనగతించి అయిదేళ్ళయింది. మ్రొక్కు తీరకుండానే గతించారు పార్థసారధిగారు.

ఆరోజు ఆ సంఘటన తనకింకా కళ్ళముందుకద లాడ్తూవుంటుంది తండ్రి శవాన్ని కట్టెలమీద వుంచారు. శరీరంమీద ఒక్క నూలు పోగు కూడా లేకుండా తొలగించారు. మనిషి ఎలాపుట్టాడో అలానే దహన పరచ బడాలన్నారు అపర కర్మలు చేయించే వెంకయ్యగారు.... తండ్రి శవం మీద పుల్లలు పేరుస్తూంటే నీరు నిండిన కళ్ళతో ఆ బొందెను ఆఖరిసారిగా చూసాడు.

"ఆగండి!" అని కేకవేసాడు.

అంతా ఆశ్చర్యంగా అతనివైపు చూసారు.

"ఏం బాబూ?" అడిగారు వెంకయ్యగారు.

"నాన్నగారి చేతికి వెండి కడియం వుండిపోయింది." అన్నాడు చితికి దగ్గరగా నడుస్తూ.

"ఇంకెక్కడి నాన్నగారు బాబూ। అది వారి బొంది మాత్రమే! భార్య పిల్లలూ-అన్న మమకారాలకి అతీతులు!" అన్నారు వెంకయ్యగారు.

"అది కాదండి! అది వారి మొక్కుబడి కడియం. దాన్ని బయటకు తీయించండి! వారి మొక్కును నేను తీరుస్తా" అన్నాడు భాస్కరం.

పిచ్చివాణ్ణి చూసినట్లుగా చూసారు వెంకయ్యగారు.

"మీ నాన్నగారి ఆత్మ ఎప్పుడో భగవత్సన్నిధిని

చేరుకొంది బాబూ! ఇక మొక్కుబడుల్తో నిమిత్తంలేదు. దాన్ని కూడా ఆ బొందితోనే భస్మంగానీ!" అన్నారు.

భాస్కరం ఒప్పుకోలేదు. అతనితో వాదించి లాభం లేదని గ్రహించారు వెంకయ్యగారు. వేసిన కట్లెలను తొల గించి కడియాన్ని తీయించి భాస్కరానికి అందించారు. ఆ కడియాన్ని జాగ్రత్తగా దాచాడు భాస్కరం. అది యిప్పుడు లేదు. తండ్రి మొక్కును తాను తీర్చలేదు. మనసు బాధ పడింది. అర్ధాంగి మీద అమితమైన ఆగ్రహం వచ్చింది. పోయిన కడియం ఎలాగూ తిరిగి రాదు. నిగ్రహించుకొని ఆగ్రహాన్ని దిగమింగుకొన్నాడు అతి కష్టంమీద.

"ఊఁ! సరేలే!" అన్నాడు బరువుగా.

ఏ తుఫాను చెలరేగుతుందోనని భయపడ్డ పార్వతి తేలిగ్గా నిట్టూర్పు విడిచింది.

శుక్రవారం రాత్రి ఎనిమిది గంటలకల్లా ఎగువ తిరుపతి చేరుకొన్నారు. కాటేజిని బుక్ వేసాడు భాస్కరం. వారి అదృష్టం కొద్దీ పుష్కరిణి కెదురుగా గుడికి దగ్గరగా దొరికింది. తెల్లవారుఝామున నాలుగ్గంటల కల్లావెళ్తే భక్తుల క్యూ అంత పెద్దదిగా వుండదని ఎవరో చెప్పారు. నాలుగ్గంటలకి ముందుగానే వెళ్ళాలని నిశ్చ యించుకొన్నారు. ప్రయాణపు బడలికవల్ల తల్లీ, భార్యా పిల్లలూ ఆదమరచి నిద్రపోయారు. భాస్కరానికి మాత్రం నిద్ర రాలేదు. పెళ్ళాన్ని లేపి తలుపు వేసుకోమని చాపతో వీధి అరుగు మీదకు వచ్చాడు.

ఎదురుగా వెంకటేశ్వరుని గుడిగోపురం రంగురంగుల దీపాలతో కాంతులను విరజిమ్ముతోంది. ఆ గోపురాన్ని చూస్తే చాలు భక్తిభావం పుట్టుకొస్తుంది. భగవంతుని విగ్రహం లీలామాత్రంగా దర్శన మిస్తుంది. ఎప్పుడు దర్శించి తిరిద్దామా అని ఎద తొందర చేస్తుంది. చాప వేసు కొని కూర్చున్నాడు భాస్కరం. అతనికి ఒకటే విచారం. తండ్రి మొక్కు తీర్చలేని తనయుడు తాను. అవకాశం వచ్చి కూడా ముడుపు చెల్లించలేని పుత్రుడు. ఆ కడియానికి బదులుగా వంద రూపాయలు హుండీలో వేసినా మొక్కు చెల్లించానన్న తృప్తి వుండదు. నిద్రరాక ఆ గోపురాన్ని దర్శిస్తూ ఎంతో కాలం గడిపాడు. ఎప్పుడు నిద్ర పట్టిందో తెలీదు.

రెండు గంటలకల్లా అత్తా, కోడళ్ళిద్దరూ లేచారు పిల్లల్ని లేపారు. పుష్కరణిలో స్నానానికి బయలుదేరారు. గదికి తాళం వేసి భాస్కరాన్ని లేపారు. నిద్రపోతూన్న రోహిణిని భర్త పక్కలో పరుండబెట్టింది పార్వతి.

"పిల్లలూ మేమూ స్నానంచేసివస్తాం. మేం వచ్చాక మీరూ రోహిణీ వెళుదురు గాని." అంటూ భర్త చేతికి గది తాళాలు అందించింది పార్వతి. తాళాలు అందుకొన్నాడు భాస్కరం. నాలుగడుగులు వేసి వెనక్కు వచ్చి భర్తను మరోసారి హెచ్చరించింది. తాళాలు జాగ్రత్త! రోహిణి కాళ్ళకు పట్టీలున్నాయ్. నిద్రపోకండి."

తల్లీ భార్యా పిల్లలూ వెళుతున్న వైపే చూస్తూ వుండిపోయాడు భాస్కరం. నిద్ర మత్తులో రోహిణి తన కాళ్ళను తండ్రి వడిలో పెట్టింది. పట్టీలకున్న మువ్వలు గల్లు మన్నాయ్. పట్టీలను చేత్తో తడిమాడు భాస్కరం.

ఎంత పిచ్చివాడుతను. తండ్రి మొక్కుబడి కడియం అదే. ఆ కడియమే చెరిపించబడి ఆకారం మార్చబడింది.

వడ్డీకాసులవాడు సార్థక నామధుడు. వడ్డీతో సహా తన మొక్కు చెల్లింపబడేలా చూస్తాడు. తులం కడియం నాలుగు తులాలుగా వృద్ధి పొందింది. తన తల్లి అన్నట్టు డబ్బుకి డబ్బూ, సంతానానికి సంతానం వడ్డీఅయినట్టువెండికి వెండి వడ్డీ. అసలు వృద్ధులు కలిసి నాలుగు తులాలు.

నాలుగ్గంటలయ్యే సరికి అంతా ఆలయ ప్రాంగణంలో అడుగు పెట్టారు. భక్తుల క్యూ వున్నా అంత పెద్దదిగాలేదు. కొంతసేపు తనతో వుంచుకొని కూతుర్ని భర్తకు అందించింది పార్వతి. కూతుర్ని భుజాన వేసుకొన్నాడు భాస్కరం. పదేసి రూపాయి కాసుల్ని పొట్లాలుగా కట్టి ఒక్కొక్కరికి ఒక్కో పొట్లాం అందించాడు హుండీలో వేయమని. భాస్కరం ఒక పొట్లాన్ని అదనంగావేసి తండ్రి మొక్కు చెల్లించాడు.

దైవ దర్శనం ముగించుకొని తెలతెల వార్తుండగా కాటేజీ చేరుకొన్నారు. భుజంమీద నిద్రపోతున్న కూతుర్ని క్రిందకి దించి తాళం తీసాడు భాస్కరం. కూతురి పాదాలు పట్టీలు లేకుండా బోసిగా వుండటంచూసి గొల్లుమంది పార్వతి.

"అయ్యో! పిల్ల పట్టీలు పోయాయండి."

"ఎలా పోతాయే. గదిలో పక్కలోపడిపోయాయేమో చూడు" అంది అనసూయమ్మ కంగారు పడ్తూ.

"క్యూలో మీ అబ్బాయిగారి కందించినప్పుడున్నా యండి. ఎవరో కాజేసారు. అసలే వదులుగా వున్నాయి' వంద రూపాయలు. ముచ్చట పడితే చేయించా! రెండు వారాలు కూడా కాలేదు."

రాగాలు తీయనారంభించింది.

తనయుడు ఏమీ మాట్లాడక పోవడంతో అడిగింది అనసూయమ్మ.

"ఏరా బాబూ! పట్టీలు తీసి దాచావా?"

"అవి మనవి కాదు! మన నుంచి పోయాయ్! అదీ ఒక మొక్కుబడే! తీరిందను కొందాం!" అని నిశ్చింతగా వేదాంతిలా భర్త అంటూంటే అచ్చెరు వొందింది పార్వతి.

"మీకేం! దాని హంగు పోయిందని నేనేడుస్తూంటే! మళ్ళీ చేయించు కోవాలంటే ఎన్ని జన్మలెత్తాలి?"

"అక్కర్లేదు పార్వతీ! ఈజన్మలోనే ఈరోజే కొండ దిగ్గానే యిక్కడే కొంటా! సరా?" అని భర్త భరోసా ఈయడంతో రాగాలు కట్టింది పార్వతి.

ఆ సాయంత్రం సరిక్రొత్త డిజైన్‌లో కొత్త పట్టీలను కొంది.